

Shrnutí

Komplexy 9. skupiny obsahující $[(C_5Me_4C_nF_{2n+1})M]$ fragment

Dva typy tetramethylperfluoralkylcyclopentadienylrhoditých dimerů $[(C_5Me_4C_nF_{2n+1})RhCl_2]_2$ (**1a**: $n = 4$, **1b**: $n = 6$) reagovaly se sérií trialkyl- a triarylfosfinů za vzniku komplexů obecného vzorce $[(C_5Me_4C_nF_{2n+1})Rh(PR'R_2)Cl_2]$ (**a**: $n = 4$, **b**: $n = 6$; **2a**: $R', R = Me$; **3a**: $R', R = Et$; **4a**: $R', R = Bu$; **5a**: $R', R = i\text{-Pr}$; **6a**: $R', R = Ph$; **7a**: $R' = p\text{-tol}$, $R = Ph$; **8a**: $R', R = p\text{-tol}$; **11b**: $R', R = Me$). Ve většině případů poskytovala reakce ligandového štěpení kvantitativní výtěžek monomerního komplexu s očekávanou „piano-tool“ geometrií. Ze sloučeniny **1a** byl syntetizován výměnou halogenů komplex $[(C_5Me_4C_4F_9)RhBr_2]_2$ (**9**). Ten, obdobně jako **1a**, reagoval s $P(p\text{-tol})_3$ za vzniku $[(C_5Me_4C_4F_9)Rh\{P(p\text{-tol})_3\}Br_2]$ (**10**).

Pomocí rentgenové strukturní analýzy byla určena struktura komplexu **5a** z vypěstovaného monokrystalu. Některé z fosfinových komplexů (**2a** – **4a**, **6a**) byly reagovány s organokovovými činidly, $PhMgCl$ a $PhMgBr$, za vzniku odpovídajících arylrhoditých komplexů obecného vzorce $[(C_5Me_4C_4F_9)Rh(PR_3)PhCl]$ (**12**: $R = Me$; **13**: $R = Et$; **14**: $R = Bu$; **15**: $R = Ph$). Všechny produkty byly charakterizovány pomocí jejich NMR spekter. Komplexy obsahující triarylfosfinový ligand (**6a**, **7a**, **8a**, **10**, **15**) vykazovaly existenci bráněné rotace okolo vazby rhodium-fosfor. Konformační dynamika těchto komplexů byla studována pomocí NMR spektroskopie za proměnných teplot v teplotním intervalu od $-40\text{ }^\circ\text{C}$ do $30\text{ }^\circ\text{C}$. Detailní studie komplexu **10** pak dovolily vypočítat volnou Gibbsovu aktivační energii této rotace pomocí metody určení teploty koalescence.

Klíčová slova

(perfluoralkyl)tetramethylcyclopentadienyl, rhodité komplexy, ligandové štěpení, fosfiny, bráněná rotace, teplota koalescence